

Aan de Vaste Kamercommissie Justitie en Veiligheid
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

13 mei, Den Haag

Geachte leden,

Onlangs heeft uw Kamer kennis kunnen nemen van de berichtgeving¹ in het NRC over een sterke toename van het aantal migranten dat aangifte doet van mensenhandel. Deze aangiften bevatten volgens het artikel geregeld geen of weinig concrete opsporingsindicaties in Nederland. Dit artikel roept de nodige vragen op en leden van uw Kamer hebben dan ook logischerwijs schriftelijke vragen ingediend.² Voor nu volstaat de nuancering dat een aangifte met geen of onvolledige opsporingsindicaties er niet automatisch op wijst dat er geen sprake is van slachtofferschap maar juist een indicatie kan zijn dat criminele netwerken actief zijn zoals ook de Nationaal Rapporteur heeft gesteld in zijn ingezonden brief op 1 mei 2019.³

Namens het Strategisch overleg Mensenhandel (SOM) en het Zorgcoördinatorenoverleg Mensenhandel (ZoCo), het maatschappelijk middenveld, willen wij hierbij onze nadrukkelijke zorgen overbrengen aangaande de *'Tijdelijke werkwijze Dublinoverdrachten wanneer vreemdeling heeft aangegeven aangifte mensenhandel te willen doen'* die stilzwijgend en per direct wordt ingevoerd door Staatssecretaris Harbers. Hoewel er was afgesproken dat het maatschappelijk middenveld zou worden geconsulteerd voordat er wijzigingen zouden plaatsvinden in de huidige bescherming van slachtoffers, zijn zowel het SOM als het ZoCo niet in dit besluitvormingsproces meegenomen en via derden hiervan op de hoogte gesteld. Dit betreuren wij ten zeerste, temeer omdat deze werkwijze op gespannen voet staat met het uitgangspunt van het kabinetsprogramma 'Samen tegen Mensenhandel'. Zover wij kunnen nagaan heeft ook uw Kamer over deze tijdelijke regeling geen oordeel kunnen vormen.

Ook wij zijn ervan doordrongen dat noch het belang van het slachtoffer, noch het belang van de opsporing ermee gediend is dat de huidige situatie langer voortduurt. Wij zijn echter onaangenaam verrast dat de Staatssecretaris al verregaande maatregelen heeft genomen, alvorens de consultatie tussen SOM en Zoco en het Ministerie van Justitie en Veiligheid

¹ Meer migranten claimen slachtoffer mensenhandel te zijn, NRC, 23 april 2019, <https://www.nrc.nl/nieuws/2019/04/23/meer-migranten-claimen-slachtoffer-mensenhandel-te-zijn-a3957918>.

² Schriftelijke vragen namens de leden Becker & Van Wijngaarden (VVD) aan de staatssecretaris en minister van Justitie en Veiligheid over de berichtgeving van het NRC, 24 april 2019, <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2019Z08482&did=2019D17345>.

³ Brieven, NRC, 1 mei 2019, <https://www.nrc.nl/nieuws/2019/05/01/brieven-a3958672>.

heeft plaatsgevonden. Doordat de tijdelijke regeling per ommekeer ingaat, zien wij ons dan ook genoodzaakt om onze zorgen te delen met u Kamer.

Het gevolg van deze tijdelijke regeling is dat er in sommige regio's al de facto een aangiftestop lijkt te zijn afgekondigd voor de doelgroep in kwestie en dat een groep van ca. 200 mannen en vrouwen onder het Dublin-verdrag zal worden uitgezet zonder dat zij aangifte hebben kunnen doen. Dit, terwijl wij weten dat mensen geregeld worden uitgezet, zonder dat sprake is van een warme overdracht naar het inreisland ook wanneer er wel concrete opsporingsindicaties aanwezig zijn. Dit staat haaks op de maatregelen die in het regeerakkoord zijn aangekondigd om ook de internationale strijd tegen mensenhandel te versterken.

Naar onze overtuiging zal de genomen maatregel averechts werken. De verwachting is dat de betreffende groep met onbekende bestemming zal vertrekken en daarmee ook binnen Nederland de illegaliteit in zal gaan totdat de Dublin-claim na 18 maanden komt te vervallen, en ze alsnog aangifte kunnen doen. Het probleem wordt daarmee alleen uitgesteld. Daarnaast is deze groep van ca. 200 mannen en vrouwen zeer divers wat achtergrond betreft. Nu wordt er bij voorbaat van uitgegaan dat de voorgenomen aangiftes van deze groep geen opsporingsindicaties zullen bevatten. Noch het OM noch de politie hebben echter de mogelijkheid om dit te toetsen als er geen gesprek plaatsvindt met de mogelijke slachtoffers vanwege het feit dat ze uitgezet worden. Mocht deze doelgroep het slachtoffer zijn van criminele netwerken, dan zal de opsporing hier niet achter kunnen komen. Ook zullen het OM en de politie naar verwachting niet de mogelijkheid hebben om na te gaan of deze mogelijke slachtoffers ook in Nederland zijn uitgebuit, wederom vanwege het feit dat het doen van aangifte in Nederland hen door uitzetting onmogelijk wordt gemaakt.

Onze zorgen zijn niet meegenomen in deze besluitvorming en de bovengenoemde maatregel zal naar onze overtuiging dan ook niet bijdragen aan de bescherming van deze mogelijke slachtoffers mensenhandel en aan een effectieve opsporing. Wij geven uw Kamer dan ook ter overweging mee de Staatssecretaris met klem te verzoeken de reeds genomen maatregel op te schorten en geen onomkeerbare stappen te nemen zonder het SOM en het ZoCo te hebben geconsulteerd.

Hoogachtend,

CKM
Frank Noteboom
Hoofd

CoMensha
Drs. Ina H.R. Hut
Directeur/bestuurder

Defence for Children/Ecpat
Drs. Mirjam Blaak
Plaatsvervangend bestuurder

FairWork

Eline Willemsen
Projectleider

Fier

Marcia Albrecht
Manager

HVO Querido

Petra Bakker
Manager

Humanitas

Irene de Haas
Manager

Jade Zorggroep

Jan Bollen
Directeur/bestuurder

Leger des Heils

Envoy drs. Cornel Vader
Voorzitter stichtingsdirectie

MJD

M. El Hamdaoui
Bestuurder

Moviera

N.I. Westerveld
Manager

SHOP

Maria Scali
Directeur

Contactpersonen bij nadere vragen:

Shamir Ceuleers (CKM), +31 (0)6 26 97 40 77, SCeuleers@ckm-fier.nl

Brian Varma (CoMensha), +31 (06) 24 92 81 79, b.varma@comensha.nl